

Opetus- ja kulttuuriministeriön ohjauskirje liittyen nuorten työpajatoiminnan valtioavustusten käytöstä

HYVOLTK 03.12.2025
589/02.05.01.01/2025

Nuorten työpajatoiminnan valtionavustuksen käytöstä toisten toimialojen vastuulle kuuluviin tehtäviin

Nuorten työpajatoiminnalla on nuorisolaissa (1285/2016) säädetty tehtävä valmennuksen avulla parantaa nuoren valmiuksia päästä koulutukseen, suorittaa koulutus loppuun ja päästä avoimille työmarkkinoille tai muuhun tarvitsemaansa palveluun. Aluehallintoviraston (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontaviraston) myöntämä valtionavustus on tarkoitettu nuorisolaissa säädetyn nuorten työpajatoiminnan tukemiseen. Valtionavustuksen käyttöä suhteessa muissa laeissa säädettyihin viranomaistehtäviin ja valtionrahoituksiin selvennetään viime vuosien toimintaympäristössä tapahtuneiden merkittävien muutosten seurauksena.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tavoitteena on kirkastaa nuorten työpajojen nuorisotyöllistä otetta. Toisten toimialojen vastuulle lakisääteisesti kuuluvia työmuotoja ei voi toteuttaa nuorten työpajatoimintaan tarkoitettulla valtionavustuksella. Näitä työmuotoja voi kuitenkin toteuttaa osana nuorten työpajaympäristöä muulla rahoituksella. Toimintaympäristön muutoksessakin halutaan turvata nuorten oikeus tarvitsemaansa palveluun. Tästä syystä nuorisotyöllisten menetelmien kehittämiseen annetaan aikaa ja täydessä mittakaavassa tätä ohjetta tullaan tulkitsemaan vuoden 2027 nuorten työpajatoimintaan jaettavaan avustukseen liittyen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on rajannut jo aiemmin nuorten työpajoissa valtionavustuksella tehtyjä työmuotoja pois. Vuonna 2026 alkavalla hankekaudella valtionavustuksella **ei voi toteuttaa** seuraavia muilla valtionrahoituksella rahoitettuja työmuotoja:

1. hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle (sosiaalihuoltolaki 1301/2014, 14§) kuuluvaa tuen tarpeisiin vastaavia sosiaalipalveluita, kuten kuntouttavaa työtoimintaa ja sosiaalista kuntoutusta
2. työvoimaviranomaisen vastuulle (laki työvoimapalveluiden järjestämisestä 380/2023, 53§) kuuluvia valmennuspalveluita, kuten työhönvalmennus, uravalmennus ja työnhakuvalmennus (OKM-suosituskirje 11.6.2025)
3. opetuksen tai koulutuksen järjestäjän vastuulle kuuluvia toimenpiteitä oppilaitoksessa kirjoilla olevan nuoren oppimisen tueksi (lukiolaki 714/2018, 28§ & laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, 63§) eikä tutkintokoulutukseen valmentavaa opetusta (laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta 1215/2020) (Tulossa erillinen ohjauskirje vuonna 2026.).

Poisrajattavia, muita selkeästi muiden viranomaisten vastuulle kuuluvia tehtäviä, ovat esimerkiksi:

- Kansaneläkelaitoksen järjestämä ammatillista kuntoutus, kuten työllistymistä edistävä ammatillinen kuntoutus, Nuotti-valmennus, Oma väylä -kuntoutus (laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista 566/2005)
- oppisopimuskoulutus (laki oppisopimuskoulutuksesta 1605/1992)
- perusopetuksen opintosuunnitelman alainen sisältö (perusopetuslaki 628/1998, 11§)
- kotoutumista edistävät toimenpiteet ja palvelut kuten kotoutumiskoulutus (laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023, 2 luku).

Opetus- ja kulttuuriministeriö suosittelee, että nuorten työpajat tekevät sovitusti yhteistyötä muiden oman alueen toimijoiden (kuten hyvinvointialue, työllisyyspalvelut ja koulutuksen järjestäjät) kanssa ja tuottavat niille maksullisena palveluna myös näiden vastuulle kuuluvia työmuotoja. Näiden valmennuspalveluiden tuottamisesta syntyviä kustannuksia ja niiden tilastoja ei kuitenkaan tule merkitä hankeavustuksen hakemukselle eikä loppuselvitykseen. Tuottoja voi kuitenkin käyttää osana avustuksen vaatimaa omarahoitusta.

Nuorten työpajojen on erittäin suositeltavaa tehdä yhteistyötä näiden samojen tahojen kanssa uusien hankeavustuksen alaisten toimintamuotojen kehittämiseksi. Nämä uudet toimintamuodot voivat täydentää muiden toimijoiden lakisääteisiä palveluita osana tavoitettamme auttaa nuori työhön, koulutukseen tai muuhun tarvitsemaansa palveluun. Nuorten työpajatoiminnan valtionavustuksella **voi toteuttaa** mm. seuraavia työmuotoja yksilö-, ryhmä- ja työvalmennuksen keinoin:

- matalan kynnyksen valmennusta elämänhallinnan lisäämiseen (esim. starttivalmennus)
- koulutukseen valmistavaa valmennusta koulutuksen ulkopuolella olevalle nuorelle aikuiselle (esim. opiskeluun valmennus, opinnollistava työpajatoiminta koulutuksen ulkopuolella olevalle nuorelle aikuiselle)
- muita työllisyyttä lisääviä toimenpiteitä (esim. valmennusta sisältävä työkokeilu ja nuorten työelämävalmennus)

Tämän ohjauskirjeen perusteella on syytä tehdä hieman muutoksia nuorten työpajan hankesuunnitelmaan rahoituksen näkökulmasta:

- Nuorten työpajan vastaavan ohjaajan ja työpajaohjaajan palkkakuluista kirjataan tulevaisuudessa hankkeelle 80 % entisen 100 % sijaan, tällöin työmuotoina ovat starttivalmennus, koulutukseen valmistava valmennus sekä työelämävalmennus.
- 20 % osuus eli yksi päivä viikossa tehdään työhönvalmennusta sekä yhteistyötä joustavan perusopetuksen (Jopo) kanssa, jotka eivät kuulu valtionavustuksen piiriin.
- Nuorisovastaavan palkkaosuutta kasvatetaan hankesuunnitelmassa.

Valmistelija	Hyvinvointijohtaja Matti Kettunen puh. 044 778 0247, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi
Esittelijä	Hyvinvointijohtaja Kettunen Matti
Päätösehdotus	Lautakunta merkitsee tiedoksi.
Päätös	